K W E S T Y E

Nazaiutrz po Dekrecie w czaſie zapiſywanych na wyznaczone Akty Urzedników, w Ręce J. W. Podkanclerzego Litewſkiego na Sądach podane; W Oboiętnościach zaſzłego Dekretu y w zamilczeniach, rezolucyi od Nayiaśnieyſzey Aſſeſſoryi potrzebuiące.

KIEDY w Akceſſoryinym Procederze z ſtrony moiey o Rehabicyą Ekonomiów, a zaś do udzielnych z Ekonomiami ani expenſem, ani Rządem w związku nie będących, iako to: Manufakturnego, Komercyalnego, Stadnego, y innych Departamentow, a pod niemi Edyficyów y ſkładów rożnych &c. o Reindukcyą. - - - - - - - -

Z ſtrony zaś Ekonomiów o kopią Spraw, Inkwizycyą, Kalkulacyą y Weryfikacyą ſtawano.

Mimo obuſtronne żałoby, zdało ſię Nayiaśnieyſzemu Sądowi uznać Kommiſſyą na trzy podzieloną Akty, procz ktorych oſobno trzy Kondeſcenſye ſą naznaczone.

I tak, trzy Kommiſſye w Obiekcie ſwym maią Kalkulacye, od pierwſzego Roku Adminiſtracyi aż do Kontraktu mimo zaſzłe Rachunki uſtanowione, y prócz tego Inkwizycye, Kalkulacye y Weryfikacye do nich przyłączono.

A zaś trzy oſobne Kondeſcenſye do zaſzłych przy obeymowaniu w Ekonomiach zaborów y ich między gruntowemi Remanentami Exdywizyi, (także przy wſkazaniu Inkwizycyi, Kalkulacyi y Weryfikacyi) ſą razem uznane.

Z tego y z innych Dekretowych okoliczności wynikaią uwagi.

Zdaie ſię mieć pozór przyśpieſzenia ſprawiedliwości rozdział Kondeſcenſyów od Kommiſſyów, a w Iſtocie ten Proiekt rozdwoienia *in genere*, a zaś *in ſpecie* z każdego na trzy a z obu na ſześć Aktów obiekt ich dzielący, na nieſkończenie oboyga okazuie ſię obmyślonym.

Albowiem one maiąc Dekretem obwarowaną między ſobą Dyſkonnexyą, a w obiektach w związku będących, oddzielnemi w iedney Ekonomii będąc Aktami, mitrężące ſię iedne od drugich, w iedney Sprawie, z iednego Dekretu wyſłaney, y w ogulny Proceder złączoney, w rozerwanych zatym Exekucyach bez dokładnych Reguł w mitręgach y Appellacyach *in infinitum* ſą zamierzone.

Nadewſzyſtko nakazany Remanentów Kondeſcenſyom rozdział, w różnych ieſt Departamentach zawarty, które w Aktorſtwie *de totali* ich *Competentia* tu nie rozſądzone, owſzem oboiętnościami w Labirynt Kweſtyów zawikłane, y bez poleconego ich nawet Kondeſcenſyom rozſądzenia do nich *in perplexitatibus* odeſłane, czyli w nurtach Dekretowych oboiętności ſą zanurzone.

Jeżeli Rehabicya y Reindukcya za Dokumentami do Aktorſtwa y Poſſeſſyi złożonemi, przy dowiedzionym Depoſſydowaniu na pierwſzym Sprawy wſtępie maiące po ſobie Prawo do ſatysfakcyi, uſtąpić muſiały preferowaney nad nią w Dekrecie *Copiarum* Spraw Dyllacyi.

Tedy oney wſzyſtkim mym Dokumentom w tę Sprawę wchodzącym tymże Dekretem, ale w iſtocie nie w ſłowie zachowania ſpodziewać ſię powinnuem.

A

Rzeczona *Copiarum* Spraw Dyllacya, nie w dźwięku słowa na próżne skutku Echo, z Dekretu brżmiącego walor swóy y ziszczenie znaczy, lecz Dekret bez poprzedzenia tey Dyllacyi approbować ani kassować Dokumentów mocy nie maiący *directe* ani *indirecte* kazić ich nie powinien, a *secus* zaszły sam siebie unieważnia.

Gdy zaś rzeczona essencyalnie rozsądzenie Dokumentów poprzedzać powinna Dylacya, w niektórych Dekretu Punktach oboiętnie względem Dokumentow Summaryuszem wprowadzonych zakresloną zdaie się, tedy w zadeklarowaniu Jey wątpliwości, iako też względem niewyświeconych w Dekrecie y zamilczanych a niepoślednich w sprawie moiey Kategoryach żądać rezolucyi iest twierdzą tegoż Dekretu, iak upewnienia mu Exekucyi y mego Interessu potrzebą?

Z czego w Kwestyach następuiące Punkta.

1wszy. Kommissye w równey z Kondescensyami będąc powadze, gdy nakażą przed sobą Statuicyą, Komportacyą, Juramenta, Inkwizycyą, Kalkulacyą, albo Weryfikacyą, a Kondescensye toż samo przed sobą w iednym obiekcie y iednoczasowie uznaią, a ieszcze w zdarzonych (po ludzku myśląc) między temi Aktami Emulacyach, iakim sposobem może bydź obudwom razem satysfakcya, albo dla którey z nich czynić preferencyą?

Gdy ieden w przod Akt zakończy się y zaydzie z niego Appellacya czy Sąd Assessorski nie czekaiąc Dekretów z drugich Aktów tamten wprzód przyniesiony będzie rezolwowac, czyli czekać ma z iednym, na zgromadzenie wszystkich iako z iedney Sprawy y z iednego w niey Dekretu rozesłanych?

Względem Rachunków coroczenie od początku przez cały czas Administracyi zdawanych, a poprzedzaiących ostatniemi stwierdzonych, zaszłym postanowieniem na ogulną opłatę rekognoskowanych, dopieroż kontraktem na lat dwanaście wydanym, Lustracyą do spisania na przyszłość Inwentarza nie zaś Weryfikacyą na przeszłość waruiącym, (w ważności swey z wielu miar) Statutem oraz o zamilczeniu, roborowanych, niezaprzeczonych aż dotąd, y nigdy manifestowanych, mówiąc; gdy mi mimo one, tak co do swey ważności iako nieważności bez poprzedzaiącey ich rozsądzenie Kopii Spraw deklarować się niemogące, (a zatym ani *explicite*, ani *implicite* naruszać się nie powinne,) uznana Kalkulacya y Weryfikacya: w tym wynika kwestya.

Jeżeli na wyznaczonych Kommissyach przy reprodukowaniu rachunków, rzeczone Kommissye weyrzawszy w ich walor, skombinowawszy one w niektórych Punktach z obiektami przez nie kalkulowanemi, przekonawszy się zatym w ich walorze wolność mieć będą ich approbowania, uwolnienia zatym od dalszey iustyfikacyi, czyli mimo rzeczone Rachunki, gdyby też one w nayzupełnieyszey swey realności y dostateczności Kommissye przeświadczały, iść iednak ma Kalkulacya, Weryfikacya y Inkwizycya cały czas Administracyi zaymuiąca.

Nota Kwitow do generalnego J. K. Mć Kassiera na wypłacone pieniądze wydanych naruszać Dekretem niekazano, a zaś Rachunki relative do nich maiące się nie zasłużyły na tenże ocalenia warunek.

Szkrupułem nie może się zasłonić zamilczenie deklaracyi Rachunkom, iż ona bez kopii Spraw determinować się nie mogła, bo Kwitom w teyże naturze & in eodem objecto zaszła.

Albo tedy zostawić wszystkie Dokumenta illæse pod tą Dylacyą, albo deklaruiąc iedne, deklarować należało, y należy drugie, ile w związku z sobą będące, a skrupulatność w iednym niezachowana, w drugim uwleka waloru, Dekret zaś in contrarietatibus, a ieszcze przeciw Prawu quo ad processum zaszły, iako przez tytlarne naznaczenie Dyllacyi copiarum Spraw nieznaczy istoty do ocalenia Dokumentow stosuiącey się, tak przestąpienie w tym (bądź wyraźnie bądź ukrycie) iest Sprawą powszechną instynktem zatym (iak w partykularnego Procederu obiekcie) exkuzować sentymentu nie dozwalaiącą.

Dla pozoru wyroku wyrażony warunek Kwitóm, których iako rem oculis subiectam nie można było contra fidem przeczyć, y Kassier drugi raz ie wydałby, ma też Księgi z temiż percepcyami zgodne.

Lecz rzeczonych Kwitow wspomniane Dekretem zachowanie, zostawiło impressye, iakby też dla tego uczynionym było, aby tamże zamilczenie o Rachunkach (bez kopii Spraw wyraźną Kassacyą deklarować się niemogących) per indirectum exponowało, dla których tenże ex implicito iak z wyraźnego skassowania wyniknął skutek, a na nim nie zaś na środkach czyli na sposobach do niego, rzecz zalega tworząca poniższe kwestye.

2gi Punkt. Jeżli teraźnieysze bez kopii Spraw Kwitow ocalenie podlega in principali naruszaniu lub nie, a zaś deklaracya zamilczana o Rachunkach relative do tychże Kwitow maiących się ieżeli pro Accessorio teraz czyli na zawsze irrelevabile ma znaczyć præjudicium.

Nie pomogło dokumentom teraz niezadeklarowanym pod Dyllacyą *Copiarum* Spraw mniemalnie zostawionym, (na które ona *in perplexo* rozciągniona) gdy mimo ie wysłane Kommissye dla Kalkulowania, y udzielne dla Extradycyi Remanentów Akta.

Jeśli daley rozumieć, że te Dokumenta *in principali* mogą bydź relewowanemi, a cóż mimo ie expedyowane znaczyłyby Akta, czyniąc *è Diametro* przeciwną (w teraźnieyszym uchyleniu Dokumentów) Exekucyą, iakaby nastąpić miała y powinna w ich zadeklarowaniu, iako kassacyi niepodległych, a z nich znaczna między determinacyą Remanentowey w Kondescensyach, a pieniężney w Kommissyach własności, zachodzi między Aktorstwami Dyfferencya.

W takowym Dekretem teraz niewyświeceniu, Sąd potych licznych y długich Aktach wiekiem nastąpiony z iedney strony widząc dzieła Kommissyów y Kondescensyów, mimo Dokumentów w Dekrecie zamilczanych zaszłe, a z drugiey strony słysząc skargę na próżne ich w niezadeklarowaniu Dokumentów Expedycye, (acz poznawszy *ex omissis* czyli *rejectis* wynikłe *inconveniens*) alboby w ów czas przymusem okoliczności o nim zamilczał, podobnież czyniąc *per principale* iak uczyniono teraz *per Accessorium* albo *in principali* wydałby na skassowanie ich Deklaracyą, gdy w niezayściu iey teraz wyraźnie, równy z wnętrznych Taiemnic w Dekret włączonych *idem per diversum* znaczących wyniknął skutek.

Mówiąc o nim co do samey tylko Extradycyi Remanentów, (którym Data Kontraktowa wspomniana w zaszłym Dekrecie) a też Remanenta, które z lat Administracyi za moie Awanse sporządzone do Remanentów *fundorum* nigdy nienależące w żadne przeszłe nie wchodziły Rachunki, y z nich dla mnie należącemi probowałyby się; nie będąż w zamitrężeniu *respective* rzuconego ogułem przez Dekret na Datę Kontrakto-

wą obiektu, które weszły w ogulne po Kontrakcie *in fundis* podania, gdyż będąc iednego przez Aktorstwo a drugiego przez Dzierżawstwo Właścicielem, nie przewidziałem w ów czas przyczyny, ażebym co do Remanentów dwoiakie *in fundis* czynił podania, które w teraźnieyszym przypadku tak mógły bydź ominionemi, iak rachunki, które do zdawania sporządzane, większego są na ten dowód waloru, niżeli gdyby Dzierżawca sam sobie uczynił w udzielnych podaniach po Kontrakcie Remanentów dystynkcyą.

Czekałem na tę Exdywizyą Kommissarsza; przed nimbym się in proprietate explikował pokładaiąc Rachunki y maiąc przytomnych do świadectwa officyantow, teraz zaś to oboie na stronie, maż mnie y w Extradycyi własności moich zamilczenie dekretowe krzywdzić? które precise kassuiące mi dowody własności, znośnieysze byłoby niżeli przed sześcią Aktami o iednym fundamencie explikacya, rożnych od nich spodziewaiąca się wyrokow, a to z oboiętności Dekretu, który przez usuniętą Rehabicyą nietylko nie wprowadził mnie do Ekonomiow, ale też z nich Remanentow moich y rożnych własności sprawiedliwością, wszystkiemi Prawami, Kontraktem y Prawem natury zawarowanych niedozwolił wyprowadzić, y chyba z tych zawiłości sam wyrok swoy obiaśni, którego ia z teraznieyszey Sentencyi nawet ad vindicandam z pod zaboru Remanentow Proprietatem wytłumaczyć nie potrafię, ani sobie wolność rownie iak możność tey interpretacyi przywłaszczam.

3ci Punkt. Gdy za Administracyi moiey służący w Ekonomiach Officyanci y zawiadowcy procz wielu z ich liczby wymarłych, iedni przedtym oddalili się, a reszta dawnieyszych znowo po tamtych nastałemi, za teraźnieyszey Depossessyi po subarędowaniu wraz Dóbr, y tym samym zniesieniu w nich Departamentów rozprószona została.

Izaliż moią ma bydź winą y powinnością ich szukać, ścigać y pozywać, czyli (gdy przedtym nawet wielu nie znałem, a teraz ich wielości, nazwisk mieysca rezydencyi, y zgoła żadney o nich nie mam wiadomości) Ichmć Panowie Administratorowie choć nie bez trudności z większą atoli odemnie sposobnością pozywać ich maią do Kommissyów y Kondescensyów.

4ty Punkt. *Jeżeli* Pozwani nie staną czy Kondemnaty na nich wypadać maią y w iakim sposobie, a za wypadłemi do skonwintowania ich Akty Kommissyow i kondescensyow maiąli bydź wstrzymywane lub w dalszy iść postęp?

5ty Punkt. *Jeśli* wstawaniu (rzadkich pewnie) Officyantow ia za niestawaiących mam bydź w odpowiedzi, albo ma mię zasłaniać Instrument Administracyi, ktorego słowa:

Urodzonego Koniuszego W. X. Lit: obowiązuiemy, ażeby rozrządzał dyspozycye, wyprowadzonych przez Kommissarzow w Ekonomiach Inwentarzow y sporządzonych dla Vice-Ekonomow..... Instrukcyi oraz skutku onych y rocznych Rachunkow..... podług zdolności iak nayusilnieyszey doyrzał..... Co wszystko nie wątpiąc, iż iak naydokładniey dopełniać zechce, obiecuiemy, iż cokolwiek w interessach naszych Ekonomicznych, handlownych y prawnych postanowi, pro rato valido & accepto przyimiemy.

Taki tedy Instrument nie obowiązuiący mnie samego do Rachunku iak w deklaracyi, bez Kopii Spraw, y iak w niezadeklarowaniu względem iego Obiektu do słow powyższych przytoczonego, ma bydź rozumianym?

Ponieważ Dekret mimo zaszłe Rachunki od pierwszego Roku Administracyi zamierzaiąc kalkulacyą, nic nie rzekł o Rachunkach, o Instrumencie moim, wolnoć mi supponować że bez Kopii Spraw niemogł one kassować, y rzeczona Dyllacya w Dekrecie Dokumentom ogłoszona,

lecz

lecz gdy Kommiffye, inaczey Dekret w tym ciemny wytłomaczą, poydą zatym mimo Dokumenta w kalkulacyą coż mi pomoże Dyllacya Copiarum Spraw na prożno w Dekrecie wspomniana.

6ty Punkt. Kwity Włościańskie tu reprodukowane znaczyły causam Juris, ktòrych Rekognicya według Konst: 1766. o Kommiffyach za stołem poprzedzaiącey wyciągała Rezolucyi, a ieśli ona bez Kopii Spraw zayść nie mogąca, Kommiffyinemu w rozsądzenie ich ważności powierzona Sądowi, coż rozumieć o Rachunkach, ktòre ani tu iako bez Kopii Spraw nie rezolwowane, ani Kommiffyinemu w rozsądzenie oddane przez Dekret Sądowi?

7my Punkt. Za przemilczeniem rezolucyi na Rachunki to wypadło, że ona nie nastąpiła względem oddzielnych Departamentow w Manufakturach, w Stadzie, w kantorze komercyalnym y w innych częściach własnego mego rządu, a związku z Ekonomicznym nie maiącego, de genere ktòrych memu Aktorstwu competenti, dokładnie tłumaczyły indukty, w czym o należności mi tych Departamentow y z niemi własności moiey zaborow, omieszkana w Dekrecie rezolucya, na Kommiffyi zatym o Exdywizyą w nich Remanentow będzie kwestya.

Wszakże ieśli one całą swą istotą Aktorstwu memu należą, jus proprietatis in re ich powinno bydź rozeznane, a ieśli dla nieodeyścia Kopii Spraw tu nierozsądzone, przynaymniey ztąd illese rozsądzeniu Kommiffyinemu rownie iak Kwity Włościańskie zostawionym bydź powinno, od ktòrego zawisa w tych Departamentach Remanentow extradycya.

Gdy tedy Kwity Włościańskie tu bez poprzedzaiącey z nich Koii Spraw rozsądzać nie mogące się, odesłane na dyscernencyą Kommiffyow, supponować powinienem, że y obiekt rzeczonych Departamentbpw, ieśli one w zupełności mi, czyli do Exdywizyi między Ekonomiami noeżą, tu bez Kopii Spraw w rozsądzeniu zaskrupulizowanych, przynalymniey przed tęż Kommiffyą odesłany bydź powinien.

8my Punkt. Dyplomma na Manufaktury wydane uznano Dekretem za wyciągaiące przed rozeznaniem go Dylacyi Copiarum Spraw, ktòrego ostateczne do pryncypalney rozprawy zatrzymane rozsądzenie.

Na Aktach więc kondescensyow przy kwestyi o zabor iaka w Extradycyi Remanentow Manufakturnych determinacya następować ma?

Jeśli dyplomma na nie nie iest iak bydź niemogło naruszone? więc vigore całości onego zupełne mi Prawo do rzeczonych zostaie Remanentow.

Dylacya Copiarum Spraw mianowicie poszła z Dyplommy, vigore ktòrey rozumieiąc Dypoffydowanemu mi z manufaktur należącą rehabicyą onychże, gdy nie oboiętnie od sądzony od niey zostałem, hoc præcisum & positivum z Dekretu rozumiem y do tego nie piszę potrzebuiących rezolucyi punktow.

Lecz nie mogę zrozumieć iż gdy na dowod nieskaffowaney teraz Dyplommy zaszła zniey rzeczona Copiarum Spraw Dyllacya w pozorze swym zdaiąca się do przyszłey dyscernencyi ocalać Dyplommę a zaś gdy przy wskazywaney przez Kondescensyą Extradycyi, oboiętnie ona zakreślona co do ubespeczenia mi w zupełności remanentow Manufakturnych in correlativo z ocaleniem Dyplommy będących, więc obveniendo tłumaczeniu na kondescensyach przyzwoicie iest doprasząć się teraz od Sądu obiaśnienia w łaśnegoż iego wyroku.

Wszak ieśli Dekret mi nienaruszył iak nie powinien y wedłng Prawa nie mogł ad primam instantiam naruszyć Dyplommy, z ktorey teraz dopioro dylacyą copiarum Spraw uznał, ia vigore oney maiąc przeznaczoną, na Kondescensyach Manufacturnych Remanentow Extradycyą powinienem iey w zupełności być pewnym, ieżeli zaś implicitum iakie Dekretu (iak mnie oboiętność onego trwoży) zamierzyło Dokumentu naruszenie, to na kondescensyi in phyfico nie zaś implicite podpadnie Exekucyi, a zatym z otwartością y precyzyą Sądowey determinacyi wyciąga.

Nieſpodziewam ſię rezolucyi Dekretowey każącey w uſzczerbianiu Remanentow Dyplommę, ale gdy ona zdawać ſię ma Sądowi, niech mam raczey wyraźną Deklaracyą rownie iak na uchyloną rehabicyą, a nie powiem, że ieſt oboiętna.

9ty Punkt. Miałem łaſkawie od J. K. Mci P. M. Mił: wydane poſtanowienie na ogulną z Ekonomiow ſześciudzieſiąt Tyſięcy Czer: Zł: do Roku płatę, a reſzta Prowentow memu rozrządzeniu y zażyciu oddana.

Według tego poſtanowienia w Roku 1776. 2da Januarii zaſzłego dzierżąc Ekonomie doſtałem na nie Kontrakt Arędowny w Roku 1777. D. 24. Junii.

Ze zaś Data poſtanowienia w Roku okrągłością ſwą, do Roku 1778. ad 2dam Januarii zaciągała ſię, przeto reſpektuiąc Nayiaśnieyſzy Pan ſwe poſtanowienie w Roku pierwſzym Kontraktowym do wypłynienia terminu onemu, nie iuż według Kontraktu czterdzieście puł czwarta Tyſiąca Czer: Zł: ale podług poſtanowienia trzydzieście Tyſięcy Czer: Zł: płacę odemnie y dla mnie obwarował.

A zaś Exolucyą Summy Kontraktem opiſaney od Ru. 1778. die 2da Januarii udeterminował.

Z którego Poſtanowienia poniżſze za ważnością iego przyczyny.

Uchylonym ono a ieſzcze w pierwſzym Prawa ſtopniu być nie mogło.

Bo właſne Krolewſkie.

Bo Kwitem z wypłat podług niego Krolewſkim bez rezerwy wydanym, ſtwierdzone.

Bo podług obrachowania z tego Poſtanowienia wypłat gdy 1.282. Czer: Zło. nadpłaconych pokazało ſię, warowana ich przepłaty od Nayiaśnieyſzego Pana bonifikacya walor poſtanowienia ukazuiąca.

Bo w naſtępnym teyże Bonifikacyi ziſzczeniu ſtwierdzone.

Bo Kontraktem arędownym rekognoſkowane.

Bo od daty Kontraktu aż do wyzucia z niego zapoſſeſſyonowane.

Bo przemilczeniem autoryzowane.

Bo żałobą dość z przeciwka obſzerną nie zaprzeczone.

Bo przez wſzyſtkie od Ekonomii kontrowerſye bynaymniey nie naganione.

Bo nakoniec bez poprzedzenia kopii Spraw decydowanym, a dopieroż kaſſowanym być niemogło.

Toż poſtanowienie nie mogło rownych Kategoryi Rehabicyiney ściągać względow (na ſzali Sądowey mieścić ſię nie powinnych) gdyby bowiem Kamera (do którey Sądu przyzwoicie z wynikłey należałoby ono kweſtyi) wydawała na nie rezolucyą, ta nie byłaby inſzą iak z reſpektem podpiſu Królewſkiego y kilku ratyfikacyi.

Jeśli więc toż poſtanowienie kweſtyą w Sądzie ninieyſzym ſtało ſię, nayprzyzwoitſzą, w tym była referencya do Nayiaśnieyſzego Pana determinacyi, który wydaiąc one, y tylokrotnie rekognoſkuiąc, nie reprobowałby go y w teraznieyſzey okazyi.

W takim tedy wſpomnionego Poſtanowienia ſzacunku, gdy o nim nic nie rzekł Dekret, mali ono za uchylone lub za zoſtawione w ſwym ſtanie być rozumianym? Gdyż ztąd Remanentow na Kondeſcenſyach a Rachunkow na Kommiſſyach Definicyi differencya?

W nierezolwowaniu zatym postanowienia obie strony rożnie o nim według swego interessu rozumieiące, nie będąc Dekretem Assessorskim w tym udeterminowane, Kommissye y Kondescensye zastanowiłyby.

Czyliż naturalna ta niedość mocna sprawiedliwością tchnąca racya; iż ieśli z lat wedle poprzedzaiących Arędę Rachunkow, były z awansow moich in fundis remanenta, a zatym one przez lata postanowienia w Rok Kontraktu zaszedłszy w podaniach onego złączyły się?

Trzebaż mi przez teraźnieyszy Dekret bez Decyzyi o postanowieniu (:iako y Administratorskich Rachunkach, bez kopii Spraw zayść na nie niemogącey :) y bez kognicyi w tym objekcie różnic tracić własność w Remanentach przez ich krzywdzącą mię z oboiętności dekretowych Exdywyzyą y iść w kalkulacyą z tych lat Prowentow, z których przez postanowienie ogulną miałem naznaczoną opłatę powyższemi probacyami usprawiedliwioną y urealizowaną?

Kontrakt przyznaie mi własność moich Remanentow ex præterito w słowach: *a zaś awanse przez niego na wieloraki w tychże Dobrach Remanent zaciągnione, y co sobie pod czas arędownego Gospodarstwa swego pomnoży y przyczyni, na wolnym iemu z tegoż Remanentu użytku ubespieczamy, y wolną całey tey Remanentu a dopieroż meblow własności Rumacyą warowiemy.*

Jakże od Kontraktu do extradycyi Remanentow brać datę, kiedy on mi własność ich w przeszłości lat Administracyi wyznaie?

Kiedy zatym Kontrakt pod Dyllacyą copiarum Spraw w tym Sądzie nienaruszenie zostaie, więc Dependentny Sąd Kommissarski trudność miałby w exekwowaniu Dekretu, który iednym Punktem ocala Kontrakt, y na kopii Spraw zawiesza, a drugim zawarowane przezeń przedkontraktowe Remanenta, w wydaniu ich do Daty Kontraktu przywiązuie.

Uchylanie explicite postanowienia, albo naruszanie onego, małą są między sobą w istocie rożnicą, a tylko dyfferencyą, co do skutkow wyroku mnie, a co do wydawania go Sąd krzywdzącą.

Albowiem explicite wyrok kassuiący, determinacyą Sentencyi pokazuie, a zaś naruszenie implicite obiaśnia chęć bez mocy, czego w przemilczeniu Dekretowym rozumieć nie mogąc, dla powagi samegoż Dekretu wyświece nie wyroku potrzebne, od którego progressa Kommissyinych y kondescensyinych Aktow zawisaią.

Zostawić Dokumenta pod tytułem Dylacyi copiarum Spraw, iakoby do iey poprzedzenia przez zawieszoną decyzyą w całości zachowane były, a rzecz, na którą są wydane decydowaniem mimo ie, ac in præjudicium onychże determinować, byłoby to Dokumenta bez deklaracyi ich ogulnym a wczesnym na nie wyrokiem przeciw Konstytucyom 1726. 1764. y 1766. wnętrznie uchylać, pozorem tego nie wyexkuzować, a tym samym Dekret na nie zaszły, w mocy iego osłabiać.

Xosiąty Punkt. J. W. Rzewuski Marszałek Nadwor: Koron: z iedności Sprawy żałobą wytknętey przyłączony do niey Dekretem, a w samych wyrokach tegoż Dekretu żadney o nim niedoczytać się wzmianki.

Z pierwszey Decyzyi podlega wolnemu go zapozwaniu, z drugiey przez zamilczenie o nim, zechce wyłomywać się od Aktow Kommissyow i Kondescensyow, a bez niego Kommissye osobliwie zaś Kondescensye być nie mogą; do nich więc zapozwanym być musi, procz zaboru i szkod względem rozproszonych Officyantow, względem wywroconych Manufaktur &c.

Izaliż bowiem ia za niestawieniem się z J. W. Marszałka winy Officyantow, miałbym za nich odpowiadać?

Ode mnie Komportacya uznana iak mnie vigore żaloby od J. W. Marszałka należąca broniona być nie może, a stała się iednak zamilczaną.

Aresztu na Bekich J. W. Marszałkowi założonego żałobą rekwirowana approbacya ominiona także w Dekrecie, a ktoż mi za szkodę przez nich odpowiedziałby ieżeli nie J. W. Marszałek? u ktorego służą, ktoremu subordynowani, i u kto, rego na nich założyłem areszt, więc albo niech go Sąd zaapprobuie, albo niech uchyli, ieżeli uchylić chce i może.

11dziesty Punkt. Napisano w Dekrecie wolne do examinow na Kommissye stawienie ludzi, ale opuszczony koniecznego ich stawienia obowiązek ani wzmieniono od kogo i komu należeć ma, a widomie iest dla mnie od J. W. Marszałka potrzebny.

Do Aktow zaś Kondescensyinych całkiem opuszczone statuicye, iakby też one do Kommissyow bez żaloby należało uznać, a do Kondescensyow żałobami pretendowane nie powinne były być uznanemi.

Skąd rzucił opinią Dekret, iak gdyby też nie mogąc z interessu wypadaiącey z Prawności zwykłey, z Praw ustanowioney uchylić Statuicyi, naznaczył ią wzamierzonym dogadzaniu, a to, do Kommissyow w ich obiekcie ex Personalitate J. W. Marszałka nieinteressuiącą uznał, a zaś do Kondescensyow uchylił, do ktorych in Causa facti, przy depossessyi są nierownie potrzebnieysze.

Gdy więc racya nie iest ani być może uznania w iednym, a zamilczenia w drugim Statuicyi, żałobą ad Actum depossydowania i wynikłych z niego uczynkow wyraźnie zaiętey, trzeba hoc omissum (nie mogąc negative odpowiedzieć,) w deklarowaniu Statuicyi do Kondescensyow rezolwować.

A nakoniec niech wszystko wolno będzie Sądowi, byle directe na żałoby i allegata Stron, dopieroż z Sądowego wyroku patetice ac definitive (nie zaś przez zamilczenie) skutek z niego zamierzaiące implicite decydowanym było.

12nasty Punkt: Termin Kommissyow między Kondescensyą, gdy nie zamierzony, a te in Contumaciam expedyować pozwolono, razem więc one mogą być wyprowadzone, abym na rozerwanych Aktach ieden rożnym i na rożnych mieyscach odpowiedzią nie mogąc wystarczyć, ac circa impossibilia versando patrzał się na apparencyą Sądow, ale nie na istotę, dopieroż nie na skutek z niey dążyć powinnych do sprawiedliwości wyrokow.

Kazał mi Dekret od pierwszego Ru. Administracyi na morze odnowionych Kalkulacyi puszczać się na trzy Kommissye, a razem na trzy Kondescensye.

Czuię się do niepodobieństwa wykonania, oddaiąc to przeświadczeniu sądowemu, a używaiąc powszechności na to świadectwa.

Satysfakcyą mi należącą mam ią od tego widomie niepodobnego zalegaiącą skutku, i tym samym na stratę exponowaną.

Staię się przez wiek moy cały (i day Boże rowno z życiem skończyć się mogocey) Justyfikacyi i Proceduru obiektem.

Mam ia zasłoniony Włościan kwitacyami z niemi podmową zachęcanemi w otworzoney im do pieni drodze iść na rozdroże kilku udzielnych Aktow.

Zapatruię się z Dekretowych Ewentow w Perspektywę na obszerną i daleką życiu memu zabawę wystawioną.

Niechże przynaymniey w oboiętnościach rezolwowany w przemilczeniach wyświecony mam Dekret, ktoryby staiąc się iasnym, pewnym, a zatym gruntownym, mogł być niemylnym prawidłem dalszemu Procederowi.

Na wsparcie mego żądania i prozby niosę Prawa do nich stosowne.

Statut w Ar. 54. z R. 4. nic przydawać nad żałoby ani też nic uymować Jurysdykcyom nie dozwala. Czego niezachowanie z kombinowanych między Dekretem Dokumentow i żałob w samym na nie powierzchownym iako też razem super omissis & ambiguis względzie instynktem sentencyi exkuzowanym być nie może, a do Kategoryi Rehabicyi i Reindukcyi applikowanym.

A zaś tenże Statut w Ar. 77. z tegoż Roz. nie broni stronom po Dekrecie przymowić się.

Na ktorych Praw fundamencie mam honor dopraszać się wyświecenia Dekretu, albo rezolucyi na podane Punkta, własną one podpisuiąc ręką. Dat w Warszawie 1781. R. Mca Apr: 3. dnia.

A. Tyzenhauz Podsk: Nadw: W. X. Litt: